

COVID-19, ΦΩΤΙΕΣ & ΑΘΛΙΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ: ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ “SAMOS VOLUNTEERS” ΣΤΟ ΝΕΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ.

Στις 15 Σεπτεμβρίου ανακοινώθηκαν τα πρώτα περιστατικά κορωνοϊού στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) στο Βαθύ της Σάμου. Η αναστάτωση που προκλήθηκε από την είδηση και η επακόλουθη απαγόρευση κυκλοφορίας των ανθρώπων στο ΚΥΤ επιδείνωσαν τις ήδη υπάρχουσες εντάσεις, απογοήτευση και απελπισία. Η αναταραχή έφτασε στην κορύφωση της το ίδιο βράδυ με το ξέσπασμα της πυρκαγιάς. Στις 20 Σεπτεμβρίου, μία δεύτερη πυρκαγιά έπληξε λυώμενο στην περιοχή του ΚΥΤ, όπου φιλοξενοούνται ασυνόδευτα ανήλικα.

Δύο εβδομάδες αργότερα, ο συνολικός αριθμός των επιβεβαιωμένων κρουσμάτων στο ΚΥΤ έφτασε τουλάχιστον το 76 και η απαγόρευση κυκλοφορίας πήρε παράταση μέχρι τις 12 Οκτώβρη. Παρόλο που οι πυρκαγιές δεν προκάλεσαν σχεδόν καθόλου ζημιές στο ΚΥΤ της Σάμου και από τότε δεν υπήρξαν αναφορές βίας, η ένταση είναι προφανής καθώς οι ελληνικές αρχές αγωνίζονται για τον έλεγχο της εξάπλωσης του ιού μέσα στον καταυλισμό.

Μέτρα πρόληψης όπως η συχνή πλύση των χεριών και η κοινωνική αποστασιοποίηση είναι φύση αδύνατον να τηρηθούν στο υπερπληθές κέντρο- το οποίο έχει σχεδιαστεί για 648 άτομα και φιλοξενεί πάνω από 4500- όπου η πρόσβαση σε εγκαταστάσεις υγιεινής είναι περιορισμένη. Ειδικοί συνεχώς εφιστούσαν την προσοχή για τις θλιβερές συνθήκες στο ΚΥΤ (ήδη προ πανδημίας απασχολούσε το θέμα υγιεινής), φοβούμενοι ότι ο κοροναϊός θα εξαπλωνόταν ανεξέλεγκτα αν έφτανε στους καταυλισμούς στα νησιά του Αιγαίου. Τον Μάρτιο, διάφοροι φορείς, συμπεριλαμβανομένων των Γιατρών Χωρίς Σύνορα, ζήτησαν την εκκένωση των καταυλισμών.

Η σύσταση αυτή από τους ειδικούς αγνοήθηκε. Με εξαίρεση τις αυξημένες μεταφορές μεταναστών, σε μια προσπάθεια αποσυμφόρησης του καταυλισμού- ο πληθυσμός μειώθηκε σχεδόν από 8.000 σε 4.500 κατοίκους - πολύ λίγα μέτρα ελήφθησαν για τη βελτίωση και την προετοιμασία της υποδομής υγείας του ΚΥΤ για πιθανή εξάπλωση του ιού.

Έξι μήνες αργότερα, υπάρχουν μόνο 40 θέσεις για απομόνωση επιβεβαιωμένων κρουσμάτων COVID-19. Ο αριθμός των κρουσμάτων αυξάνεται καθημερινά και εξακολουθεί να μην υπάρχει σαφές σχέδιο ιατρικής δράσης. Οι κάτοικοι των καταυλισμών είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι καθώς οι φρικτές συνθήκες διαβίωσης, οι υποκείμενες συνθήκες υγείας και οι προηγούμενες τραυματικές εμπειρίες δυσχεραίνουν την αντοχή των ανθρώπων.

Στον απόηχο της μεγάλης φωτιάς στη Μόρια της Λέσβου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ολοκλήρωσε στις 23 Σεπτεμβρίου το νέο σύμφωνο Μεταναστευτικής Πολιτικής. Παρά τις διαβεβαιώσεις της επιτρόπου Ίλβα Γιόχανσον ότι δεν θα υπάρξουν ξανά “άλλες Μόριες”, το νέο σύμφωνο αντανάκλα την εμφανώς αποτυχημένη συμφωνία Ευρωπαϊκής Ένωσης – Τουρκίας: εκφοβισμός στα σύνορα, γρήγορες διαδικασίες στα σύνορα, γρήγορες επιστροφές, περιορισμός των αιτούντων άσυλο και ευθύνη για την επεξεργασία των αιτήσεων τους για άσυλο στις πιο απομακρυσμένες χώρες. “Είναι σχεδόν απίθανο να δουλέψει”, λέει η Τζούντιθ Σάδερλαντ από το Human Rights Watch, “αλλά πολύ πιθανό να προκαλέσει ακόμη περισσότερα βάσανα.

Οι αιτούντες άσυλο θα δουν αποτελέσματα το νωρίτερο το 2023. Αυτό σημαίνει ότι η πολιτικές που οδήγησαν σε αυτές τις συνθήκες παραμένουν σε ισχύ για τα επόμενα τρία χρόνια. Η κατάσταση μπορεί να επιδεινωθεί ακόμη περισσότερο αν οι μετανάστες μεταφερθούν σε κλειστά στρατόπεδα, αν ο αριθμός των κρουσμάτων του κορωνοϊού αυξηθεί και αν η απαγόρευση της κυκλοφορίας στους καταυλισμούς πάρει παράταση.

Στο Βαθύ μπρούν να παρατηρηθούν οι ίδιες συνθήκες με εκείνες που οδήγησαν στην καταστροφή της Μόριας: χρόνια απάνθρωπων συνθηκών διαβίωσης, αλληλεπίδραση της ήδη υπάρχουσας έντασης και απογοήτευσης με τον φόβο λόγω κορωνοϊού, ανεπαρκής πρόσβαση σε ιατρική περίθαλψη και έλλειψη επικοινωνίας από τις αρχές. Η πίεση κορυφώνεται καθώς οι ΜΚΟ, οι οποίες υπό φυσιολογικές συνθήκες παρέχουν ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη, εκπαίδευση, τροφή, καταφύγιο, ιατρικές υπηρεσίες, νομική υποστήριξη, υπηρεσίες υγιεινής, ψυχαγωγικές δραστηριότητες και κατανομή ρουχισμού είναι κλειστές. Πρέπει να λειφθούν μέτρα πριν είναι πολύ αργά.

Καλούμε τις ελληνικές και ευρωπαϊκές αρχές να τητήσουν τις κατευθυντήριες γραμμές που ορίζονται στις οδηγίες για τις συνθήκες υποδοχής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2013 και να βελτιώσουν τις συνθήκες διαβίωσης στα κέντρα υποδοχής σε όλη την Ελλάδα και στην Ευρώπη. Υποστηρίζουμε την αίτηση για εκκένωση των καταυλισμών στα νησιά του Αιγαίου και για ασφαλή διαμονή στην ηπειρωτική χώρα ή σε άλλες χώρες της ΕΕ αυτή τη στιγμή.